

Memo

afzender

opsteller

telefoon

e-mail

aan De leden van de vaste commissie voor
Digitalisering

datum 16 januari 2025

betreft *Brief van de staatssecretaris van BZK over de stand van zaken van een aantal gedane toezeggingen incl. ambtelijk advies*

Op 8 januari 2025 heeft de staatssecretaris van BZK, Digitalisering en Koninkrijksrelaties, de Kamer een brief gezonden waarbij de Kamer niet alleen wordt geïnformeerd over de stand van zaken van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (NDS), maar ook over de stand van zaken van een aantal gedane toezeggingen. De commissie kan over de status daarvan thans een besluit nemen.

In onderstaand overzicht van (deels) openstaande toezeggingen vindt u telkens het betrokken Kamerlid dan wel de betrokken Kamerleden, de titel en de samenvatting van de toezegging, de reactie van de staatssecretaris en een ambtelijke toelichting op en/of ambtelijk voorstel over de – al dan niet te wijzigen – status of deadline van de toezegging.

Toezeggingen

Bewindspersoon: staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

1. [T03926](#): Toezegging Gesprek met IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen over hergebruik van onderzoeksgegevens (36.382)

De staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Hattem (PVV), toe dat zij in gesprek zal treden met IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen om afspraken te maken over een inspanningsverplichting om bij extern uitgezet onderzoek de onderzoeksgegevens voor hergebruik beschikbaar te stellen.

en;

[T03927](#): Toezegging Gesprek met Invest-NL over investeringen voor Nederlandse mkb'ers, start-ups en andere bedrijven (36.382)

De staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Gasteren (BBB), toe in gesprek te gaan met Invest-NL over investeringen die Nederlandse mkb's, start-ups en andere bedrijven zullen ondersteunen in het ontwikkelen van nieuwe businessmodellen, zodat zij kunnen concurreren met niet-Europese bigtechondernemingen.

- Betrokken lid: [T03926](#): Van Hattem (PVV), [T03927](#): Van Gasteren (BBB)
- Reactie staatssecretaris: De staatssecretaris geeft onder verwijzing naar de toezeggingen het volgende aan: "Mijn voorganger heeft uw Kamer tijdens de plenaire behandeling van de Wet implementatie Open data richtlijn toegezegd in gesprek te zullen treden met respectievelijk het IPO, de VNG, de Unie van

datum 16 januari 2025

blad 2

Waterschappen en met Invest-NL over hergebruik van onderzoeksgegevens. Het gesprek met Invest-NL dient te gaan over investeringen die Nederlandse mkb's, start-ups en andere bedrijven zullen ondersteunen in het ontwikkelen van nieuwe businessmodellen, zodat zij kunnen concurreren met niet-Europese bigtechondernemingen. Met de medeoverheden dient gesproken te worden om afspraken te maken over een inspanningsverplichting om bij extern uitgezet onderzoek de onderzoeksgegevens voor hergebruik beschikbaar te stellen. Door de wisseling van het kabinet en andere prioriteiten op het onderwerp van het hergebruik van gegevens, waaronder de plenaire behandeling van de uitvoeringswet datagovernanceverordening, hebben deze gesprekken nog niet plaatsgevonden. Ik ben voornemens om deze gesprekken voor begin 2025 in te plannen. Vervolgens zal ik u daar over informeren in een volgende verzamelbrief."

- Ambtelijk voorstel: De commissie kan de toezeggingen als **openstaand** handhaven, met als **nieuwe deadline 1 juli 2025**.

2. **T03924: Toezegging Informeren Kamer over de toegang van maatschappelijke organisaties tot openbare registers met persoonsgegevens (36.382)**

De staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Van Gasteren (BBB) en Fiers (GroenLinks-PvdA), toe de Kamer voor het einde van 2024 te informeren over de wijze waarop de primaire toegang van maatschappelijke organisaties tot openbare registers met persoonsgegevens via een AMvB geregeld zal worden.

- Betrokken leden: Fiers (GroenLinks-PvdA) en Van Gasteren (BBB)
- Reactie staatssecretaris: De staatssecretaris geeft onder verwijzing naar de toezegging het volgende aan: "De leden Van Gasteren (BBB) en Fiers (GroenLinks-PvdA) hebben gevraagd over wanneer de Algemene Maatregel van Bestuur eraan komt waarmee geregeld wordt dat persoonsgegevens in bepaalde wettelijke openbare registers onder de Wet hergebruik van overheidsinformatie (Who) vallen. Deze persoonsgegevens zijn immers onder de gewijzigde Who uitgezonderd door middel van een zogenoemd 'nee, tenzij' principe in artikel 2, eerste lid, onderdeel h van de Who. De primaire toegang tot dergelijke registers wordt overigens niet in de Who geregeld, maar in de eigen wetgeving van die registers en openbaarheidswetgeving zoals de Wet open overheid. Ik heb toegezegd uw Kamer voor het einde van 2024 te informeren over hoe we dit gaan implementeren. Om uw Kamer hier goed over te kunnen informeren moet een groot aantal openbare registers (minimaal 65) die persoonsgegevens bevatten beoordeeld worden. Hierbij zijn ook verschillende beleidsopties om hergebruik te realiseren. Deze beleidsopties en de beoordeling van het grote aantal openbare registers loopt op dit moment nog. Ik zal uw Kamer daarom uiterlijk op 1 juli 2025 kunnen informeren over deze toezegging."
- Ambtelijk voorstel: De commissie kan de toezegging als **openstaand** handhaven, met als **nieuwe deadline 1 juli 2025**.

3. **T03659: Toezegging Onderzoek ondergrens opensourcecommunities en financiële ondersteuning (34.972 / 35.868)**

De staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering zegt de Kamer, naar aanleiding van vragen van de leden Van den Berg (VVD) en Talsma (ChristenUnie), toe dat zij onderzoek zal

datum 16 januari 2025

blad 3

doen naar of een ondergrens kan worden gedefinieerd voor opensourcecommunities en hoe dit juridisch kan worden verankerd. Ook zal er gekeken worden naar financiële ondersteuning.

- Betrokken leden: Van den Berg (VVD) en Talsma (ChristenUnie)
- Reactie staatssecretaris: De staatssecretaris geeft onder verwijzing naar de toezegging het volgende aan: "In het debat over de Wet digitale overheid (Wdo) op 21 februari 2023 hebben de leden Van den Berg (VVD) en Talsma (ChristenUnie) gevraagd of een ondergrens kan worden gedefinieerd voor opensourcecommunities en zo ja, hoe dit juridisch kan worden verankerd. Tevens is gevraagd of financiële ondersteuning van communities mogelijk is. Uw Kamer is toegezegd dat te onderzoeken en uw Kamer daarover te informeren.
Ik ben tot de conclusie gekomen dat regulering of financiering van opensourcecommunities niet opportuun is. Het belang van een open source community is dat een breed publiek kan meekijken op de broncode van software die openbaar is gemaakt. Dat biedt vertrouwen omdat onafhankelijke personen, dat wil zeggen personen die geen belang hebben bij de werking van de software, van buitenaf kunnen zien hoe software werkt.
Opensourcecommunities waarover we het in dit verband hebben zijn naar de aard vrijwillig en niet strikt georganiseerd. Zij zijn geen verantwoording schuldig aan wie dan ook, niet alleen juridisch maar ook niet financieel. Dat maakt hen breed toegankelijk en biedt hen onafhankelijkheid in hun functioneren. Te veel regelen en sturen in de wens naar zekerheid gaat ten koste van deze brede toegankelijkheid en de onafhankelijkheid, en schiet daarmee het doel voorbij. Hiermee acht ik de toezegging afgedaan."
- Ambtelijk voorstel: De toezegging ziet niet alleen op een onderzoek naar de mogelijkheden van financiële ondersteuning van opensourcecommunities, maar ook op het uitvoeren van een onderzoek naar een ondergrens van opensourcecommunities en de juridische verankering daarvan.

Deze toezegging is eerder meegegaan met een rappel toezeggingen aan de minister van BZK,¹ die toen heeft laten weten dat het onderzoek naar een ondergrens voor opensourcecommunities naar verwachting in de eerste helft van 2025 zou worden uitgevoerd. De commissie BIZA besloot tijdens een commissievergadering op 5 december 2023 de toezegging als openstaand te blijven aanmerken en de deadline te verschuiven naar 1 januari 2026.

De staatssecretaris verwijst in de brief van 8 januari 2025 enkel naar de financiële ondersteuning van opensourcecommunities. De staatssecretaris geeft aan dat regulering of financiering van opensourcecommunities niet opportuun is en acht de toezegging afgedaan.

Voorgesteld wordt om, gelet op de motivering van de staatssecretaris, de toezegging als **deels voldaan** aan te merken en de **huidige deadline van 1 januari 2026** te handhaven, in afwachting van informatie over het onderzoek naar een ondergrens voor opensourcecommunities.

---

¹ Kamerstukken I 2023/24, 36.410 VII / 36.410 IV, C, item nr. 37.

datum 16 januari 2025

blad 4

4. **T03669: Toezegging Gesprek met minister voor Rechtsbescherming gebruik van algoritmes binnen rechtspraak (CXLVII)**

De staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Veldhoen (GroenLinks), toe dat zij in gesprek zal treden met de minister voor Rechtsbescherming over het gebruik van algoritmes binnen de rechtspraak.

- Betrokken lid: Veldhoen (GroenLinks-PvdA)
- Reactie staatssecretaris: De staatssecretaris geeft onder verwijzing naar de toezegging het volgende aan: "In het debat 'Grip op algoritmische besluitvorming bij de overheid' van 21 maart 2023 is toegezegd dat er een gesprek zou plaatsvinden over het gebruik en de inzet van AI bij de rechtspraak. Artificiële Intelligentie (AI) verandert de wereld ingrijpend en heeft in de (nabije) toekomst ook effect op de Rechtspraak, het rechtspreken en het toezichthouden. Procespartijen zullen AI gebruiken, AI (of door AI gegenereerde content en besluiten) zal onderwerp van geschil zijn en zal impact hebben op bewijsvoering. Door een terugloop in het personeel en verzwarend van rechtszaken zet de Rechtspraak in op slimmer en innovatiever werken ten behoeve van de rechtzoekenden. Daarbij blijft de bescherming van fundamentele rechten als privacy, non-discriminatie en (rechterlijke) autonomie centraal staan.
Gesprekken over het gebruik van algoritmes met en binnen de rechtspraak vinden regelmatig plaats op ambtelijk niveau. Ook is het gebruik van AI binnen de rechtspraak aan bod gekomen op de conferentie "Digitale Rechtsstaat" op 12 november 2024, georganiseerd door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Tijdens die conferentie kwamen onder meer aan bod: de mogelijkheden die AI biedt voor de rechtspraak, de gebieden waarop AI invloed zal hebben op de Rechtspraak en hoe de Rechtspraak alert moet blijven op de bescherming van fundamentele (staats)rechtelijke beginselen. Begin 2025 presenteert de Rechtspraak een AI-strategie waarin wordt ingegaan op verantwoorde toepassing van AI in het domein en de omgeving van de Rechtspraak.
Op dit moment verkent de Rechtspraak de mogelijkheden die AI biedt, bijvoorbeeld bij het pseudonimiseren van te publiceren rechterlijke uitspraken. Ook is de Rechtspraak in samenwerking met andere Justitie & Veiligheid partners en de wetenschap betrokken bij de ontwikkeling van GPT NL.
Tot slot werkt de Rechtspraak hard aan de AI-geletterdheid, een van de belangrijke elementen van de AI-verordening. Op deze manier wordt invulling gegeven aan de toezegging om het gesprek te voeren over AI bij de rechtspraak, niet eenmalig, maar continue. Hiermee acht ik de toezegging afgedaan."
- Ambtelijk voorstel: De toezegging kan mogelijk als **voldaan** worden aangemerkt (huidige status: openstaand), gelet op de motivering van de staatssecretaris. **Graag oordeel commissie.**

5. **T03664: Toezegging Implementatiekader voor zomer inclusief praktische overzichten Rathenau Instituut (CXLVII)**

De staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Prins (CDA), toe dat de eerste versie van het implementatiekader voor de zomer verschijnt, inclusief de praktische overzichten gemaakt door het Rathenau Instituut.

- Betrokken lid: Prins (CDA)

datum 16 januari 2025

blad 5

- Reactie staatssecretaris: De staatssecretaris geeft onder verwijzing naar de toezegging het volgende aan: "Het afgelopen jaar is gewerkt aan de nieuwe versie van het implementatiekader 'Verantwoorde inzet van algoritmen' (inmiddels hernoemd naar 'Algoritmekader'), waarvan de eerste versie in juli 2023 met de Tweede Kamer gedeeld is. Deze wordt gelanceerd op 19 december.² Dit kader geeft een overzicht van de vereisten die gelden voor de inzet van algoritmen en AI-systemen en geeft aanbevolen maatregelen, instrumenten en best practices om aan deze vereisten te voldoen. Deze vereisten en maatregelen zijn uitgesplitst naar thema, rol en fase in de levenscyclus van het algoritme. Dit kader is open ontwikkeld in samenwerking met partijen van binnen en buiten de overheid. Uw Kamer heeft op 21 maart 2023 gevraagd om daarbij de praktische overzichten gemaakt door het Rathenau Instituut te betrekken. Deze aanbevelingen zijn waar mogelijk verwerkt in het Algoritmekader, waarmee ik de toezegging als afgedaan beschouw. Het Algoritmekader zal op basis van ontwikkelingen de komende tijd bijgewerkt worden, zoals de inwerkingtreding van de AI-verordening.
- Ambtelijk voorstel: De toezegging kan mogelijk als **voldaan** worden aangemerkt (huidige status: deels voldaan), gelet op de motivering van de staatssecretaris. **Graag oordeel commissie.**

6. **T03667**: Toezegging Publicatie mensenrechtentoetsen AI-gebruik (CXLVII)

De staatssecretaris Koninkrijksrelaties en Digitalisering zegt de Kamer, naar aanleiding van een vraag van het lid Veldhoen (GroenLinks), toe dat mensenrechtentoetsen met betrekking tot AI-gebruik gedaan en herhaald worden. Bovendien zullen de toetsen worden gepubliceerd.

- Betrokken lid: Veldhoen (GroenLinks-PvdA)
- Reactie staatssecretaris: De staatssecretaris geeft onder verwijzing naar de toezegging het volgende aan: "Het kabinet moedigt overheden actief aan om mensenrechtentoetsen uit te voeren bij de inzet van algoritmes en AI. De Europese AI-verordening verplicht het uitvoeren van een mensenrechtentoets voor AI-systemen met een hoog risico in gebruik door overheidsorganisaties. Er wordt momenteel door de Europese Commissie gewerkt aan de invulling van deze verplichting waarbij ook de lessen vanuit de mensenrechtentoets die het meest bekend is bij overheden, de Impact Assessment Mensenrechten en Algoritmes (IAMA),³ worden meegenomen. Het algoritmeregister biedt ruimte om de resultaten van een mensenrechtentoets te publiceren. Het algoritmeregister is steeds meer bekend bij overheden en wordt ook steeds beter gevuld. Ik stimuleer overheden actief om meer te publiceren, o.a. via handreikingen, ondersteuningsteams, zogenaamde aansluitsessies en regioutours. Tot slot hebben de departementen uw Kamer toegezegd ten minste hun hoog-risico AI-systemen (volgens de tekst van de AI-verordening) voor eind 2025 in het Algoritmeregister te registreren. In de Jaarrapportage Rijk (JBR) 2024 zullen departementen inzicht verschaffen in de precieze voortgang. Hiermee acht ik de toezegging afgedaan."
- Ambtelijk voorstel: **Oordeel commissie.**

² <https://minbzk.github.io/Algoritmekader/>

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/02/25/impact-assessment-mensenrechten-en-algoritmes>